

Ongediertebestrijding: wie draait op voor de kosten?

In het voorjaar van 1999 diende de Haagse gemeenteraadsfractie GroenLinks een initiatiefvoorstel in onder de titel 'Ongediertebestrijding, een Haags belang'. Haagse burgers konden tot enkele jaren terug ongedierte laten verwijderen op volledige kosten van de gemeente. Deze faciliteit was in het kader van bezuinigingen geschrapt; tot ongenoegen van de fractie.

WAT ERAAN VOORAF GING

Sinds 1978 droeg de gemeente Den Haag alle kosten van de bestrijding van kakkerlakken, faraomieren, ratten e.d. zelf. Dit leidde jaarlijks tot een flinke post op de begroting, ruim f 850.000 in 1994. Achterliggende gedachte was dat de volksgezondheid gediend was met een effectieve bestrijding, onafhankelijk van de bereidheid van de bevolking om in de kosten bij te dragen en (citaat)

“omdat de aanwezigheid van dit ongedierte (i.c. kakkerlakken en faraomieren) een epidemisch karakter heeft en niet aan de bewoners te wijten is.”

Bezuinigingen noopten de gemeente ertoe om met ingang van 1 januari 1996 de kosten voor bepaalde vormen van ongediertebestrijding voortaan via kostendeckende tarieven door te belasten aan de Haagse burgers. Dit leidde in de ogen van GroenLinks tot een onwenselijke situatie.

'Gemeente moet weer verdelgen'

DEN HAAG - De Haagse GroenLinksfractie wil dat de gemeente weer de bestrijding van muizen, kakkerlakken en ander ongedierte in woningen betaalt. Het weghalen van ratten is, evenals in Rotterdam en Amsterdam, gratis. GroenLinks wil op de begroting van Den Haag jaarlijks ruim 200.000 gulden reserveren voor de ongediertebestrijding.

AD 3/3/99

Hagenaar moet zelf opdraaien voor ruimen ongedierte

DEN HAAG (ANP) - Haagse huiseigenaren moeten zelf opdraaien voor ongediertebestrijding in hun woningen.

Een meerderheid van de gemeenteraad wees gisteren het voorstel af om de bestrijding van kakkerlakken en faraomieren weer door de gemeente te laten betalen. De fractie van GroenLinks had voorgesteld. Het Haagse college liet al eerder weten dat gratis bestrijding tot hogere kosten zou leiden dan GroenLinks had bevestigd. Zo zouden mensen die nu ongediertebestrijding makkelijk kunnen betalen, weer een beroep doen op de gemeente. In het voorstel wees GroenLinks erop dat het tot 1995 in Den Haag gebruikelijk was dat de stad opdraaide voor de bestrijding van muizen, kakkerlakken en ander ongedierte.

AD 18/6/99

COMPLEXGEWIJZE AANPAK BLEEF UIT

De fractie trok aan de bel toen eind 1998 in een deel van de wijk Regentesse/Valkenbos een verhoogde aanwezigheid van kakkerlakken werd geconstateerd. Een deel van de bewoners bleek niet bereid mee te werken aan de bestrijding hiervan. Daarbij speelden niet alleen ontkenning van het probleem en onverschilligheid een rol, maar ook de vereiste financiële bijdrage. Gevolg was dat een complexgewijze aanpak uitbleef, hetgeen ter plaatse leidde tot een explosieve groei van het ongedierte.

OVERWEGINGEN GEMEENTE

Destijds zag de gemeente geen aanleiding om bestrijdingsdiensten nog langer kosteloos te verstrekken indien (citaat)

“voldoende aandacht wordt besteed aan voorlichting, m.n. gericht op het voorkomen van overlast door ongedierte.”

Wat de gemeente op dat moment in de kaart speelde was het feit dat het hanteren van tarieven voor ongediertebestrijding in den lande inmiddels algemeen ingang had gevonden.

De wethouder van o.a. milieuzaken onderschreef weliswaar dat een complexgewijze bestrijding o.g.v. doelmatigheidsoverwegingen de voorkeur verdient boven een individuele bestrijding, maar hij achtte een goede voorlichting voldoende om het benodigde draagvlak bij bewoners te bewerkstelligen.

DE OPDRACHTGEVER BETAALT

De kwestie in de Regentesse/Valkenboswijk toont aan dat medewerking en begrip van bewoners (helaas) niet altijd door een goede voorlichting kan worden verkregen. Nu de gemeente in de bestrijding niet langer automatisch opdrachtgever en uitvoerder is maar zich hierin dienstverlenend opstelt, is zij de directe en centrale aansturing van bestrijdingsoperaties kwijtgeraakt. Dat effect wordt vaak nog versterkt door het ontbreken van vakkennis en de toenemende privatisering van zorgtaken. Steeds vaker worden bestrijdingstaken samen met de reini-

	Den Haag	Amsterdam	Rotterdam
Kakkerlakken in woningen			
- eenmalige bestrijding per etage	f 75	f 75	f70
- tweemaalige bestrijding per etage	f110	f100	-
- projectmatige bestrijding	vlgs off.	-	-
Wespen			
- per bestrijdingsgeval	f 85	f100	f75
Vlooiën			
- bestrijding per etage	f100	f125	f90
Faraomieren			
- per bestrijdingsgeval	vlgs off.	f235	-
Muizen in woningen			
- Bestrijding per etage	f 85	f 85	f50
Ratten	gratis	-	gratis

(prijzen incl. BTW dd. 1/1/96)

gingsdiensten uitbesteed. Eén en ander kan soms -zo blijkt- een voortvarende en doelmatige aanpak in de weg staan.

Los hiervan speelt de vraag of de verlangde vergoedingen voor bewoners redelijkerwijs een onoverkomelijk bezwaar vormen, met name voor minder kapitaalkrachtigen of voor bewoners van woningen in een zogenaamde 'bufferzone'. Uit het overzicht blijken marktconforme tarieven. Afhankelijk van het aantal wooneenheden zullen de kosten bij een complexgewijze bestrijding beduidend lager liggen dan bij een individuele bestrijding het geval is.

Woningcorporaties en verenigingen van eigenaren kunnen bovendien door middel van jaarcontracten een zo laag mogelijke prijs bedingen. **Voor onpartijdig en deskundig advies kunnen ze aankloppen bij KAD Wageningen. KAD Wageningen opereert zonder winstoogmerk en biedt voor de preventieve zorg en periodieke controle speciale servicecontracten.**

WAT ZEGT DE WET?

De gemeente hoeft niet machteloos toe te zien. In geval van weigering van bewoners om mee te werken, kan de gemeente -met de wet in de hand- wel het een en ander afdwingen. Artikel 5.4.1. van de Bouwverordening bepaalt dat een bouwwerk zich 'in zindelijke staat' dient te bevinden. Is dat niet zo, dan is o.g.v. art. 14, lid 1 van de Woningwet B & W bevoegd om de eigenaar aan te schrijven om voorzieningen te treffen binnen de (door de gemeente) aangegeven termijn. Wordt hieraan geen gevolg gegeven, dan staat bestuursdwang open om het beoogde doel te bereiken. De kosten zijn voor rekening van de eigenaar of de uit anderen hoofde bevoegde instantie.

INITIATIEFVOORSTEL GESTRAND

Hoewel herhaaldelijk werd benadrukt hoe sympathiek het voorstel van GroenLinks was, heeft de meerderheid in de Haagse gemeenteraad toch besloten er niet op in te gaan. Belangrijkste argument was dat burger en gemeente beide een eigen verantwoordelijkheid horen te dragen en dat heffing van een financiële bijdrage daarvan een logisch verlengde is.

SLOTOVERWEGING

Centraal staat hier de vraag waar de grenzen liggen van de gemeentelijke kerntaak om de volksgezondheid voor haar ingezetenen te waarborgen, en waar de verantwoordelijkheid van de ingezetenen zelf begint. Heeft de gemeente behalve de (wettelijke) toezicht-, onderzoeks- en aanschrijvingsplicht ook een zorgplicht en zo ja, hoe ver reikt die? De ervaring leert dat de (vaak tijdelijke) bewoners van m.n. stadsvernieuwingswijken en dichtbebouwde oude stadsdelen niet de moeite nemen melding te doen van ongedierte, terwijl de verhuurder/belegger uit hoofde van zijn rendementsstreven evenmin prioriteit geeft aan het voorkomen en/of bestrijden van ongedierte.

Achter de vraag wie wat betaalt, schuilt de vraag wie waakt en wie beslist. Het moge duidelijk zijn dat de volksgezondheid niet gediend is met touwtrekkerij over de kosten en de (onvermijdelijk daarmee verbonden) schuldvraag tussen de betrokkenen partijen. Helaas lijkt dat laatste door de toenemende privatisering in de hand te worden gewerkt. ■